

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

66 ÅRGANG

25. FEBRUAR 1954

A V I N N H O L D E T : NR.
HVA ER AVLAT? - HVA DEN KATOLSTE KIRKE TROR. SVAR PÅ SPØRSMÅL I KRINGKASTINGEN - 7
LOURDES, MÅLET FOR MILLIONER I MARIA-ÅRET -
EN SVEITSISK RØST OM JESUITTENE - LITURGI PÅ 8
NORSK - LITERATUR - UTENLANDSREPORTASJE
NESTE NUMMER KOMMER 11. MARS 1954

VÅRE KIRKER Gudstjenester på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersv. 1.
Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61.
(Prestegrd. og Biskopen 42 52 87.)
Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.30: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høymesse m. preken.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.
Soknepresten, tlf. 68 08 68.
Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.
Kl. 19: Aftenmesse.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.
Dominikanerne, tlf. 44 23 24.
Kl. 8.15: Fromesse.
Kl. 9.30: Stille messe m. fransk preken.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.

Grøfsen kapell, Gladsveg 23.
Prestegården, tlf. 38 02 87.
Kl. 9.30: Høymesse.

Vår Frue Villas kapell,
Ullernchausseen 52, Smestad (Montebello).
Prestegården, tlf. 55 81 21.
Kl. 8.30: Høymesse.

Lunden kapell, Trondheimsv. 309.
Tlf. 37 78 68.
Kl. 8: Høymesse.

ARENDAL:

St. Fransiskus kirke, Tyholmen.
Soknepresten, tlf. 2209.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.
Soknepresten, tlf. 15 41 0.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1.
Soknepresten, tlf. 2019.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.
Soknepresten, tlf. 1438.
Kl. 8.15: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1.
Soknepresten, tlf. 1168.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torggt. 113.
Soknepresten, tlf. 1751.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt. 21.
Soknepresten, tlf. 3195.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.
Soknepresten, tlf. 266.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.
Soknepresten, tlf. 4225.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse

LILLESTRØM:

St. Magnus kapell, Halvdansgt.
Kl. 8.30: Fromesse Kl. 11.15: Høymesse

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.
Soknepresten, tlf. 50 793.
Kl. 7.45: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

STABEKK:

Jesu Hjerter kapell, Nyv. 17.
Soknepresten, tlf. 53 77 35.
Kl. 9.05: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.
Soknepresten, tlf. 25 534.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.
Presteboligen, tlf. 9028.
Kl. 9.30: Høymesse.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1.
Soknepresten, tlf. 12 238.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 28. FEBRUAR: *Søndag Quinquagesima*. Ep. 1. Kor. 13, 1—13. Ev. Luk. 18, 31—43.
Mandag og tirsdag: Ferialdager. Onsdag: Askeonsdag. Torsdag: Casimir, bekj. Fredag: Ferialdag. Lørdag: Perputa og Felicitas, martyrer.

SØNDAG 7. MARS: *Søndag Quadragesima* (1. s. i Fasten). Ep. II. Kor. 6, 1—10. Ev. Matt. 4, 1—11. Mandag: Johannes av Gud, bekj. Tirsdag: Fransiska Romana, enke. Onsdag: De firte hl. martyrer (Imbredag). Torsdag: Ferialdag. Fredag (Imbredag): Gregor I, pave, bekj., kirkelærer. Lørdag (Imbredag): Ferialdag.

SØNDAG 14. MARS: 2. *Søndag i Fasten*. Ep. I. Tess. 4, 1—7. Ev. Matt. 17, 1—9.

Ved biskoppelig dispensasjon forplikter imbredagene fremdeles ikke til abstinens, unntatt fredag. — I de lukkede tider, fra og med askeonsdag til og med 1. påskedag kan ikke holdes høytidelige brylluper.

ST. OLAV

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersv. 5, Oslo. Telefon 42 37 43. Kl. 9—16. Mandag, lørdag: Kl. 9—13.

Abonnementspris: Kr. 15.00 pr. år; for utlandet + porto kr. 2.40. Girokonto nr. 15986.

Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på ethvert postkontor.

Annonser må være innsendt innen onsdag aften uken før utgivelsesdatoen (angitt på 1. omslagside).

Hovedkomiteén for

KATOLSK FLYKTNINGEARBEID

kan igjen ta imot brukte klær og sko til fordeling blant vanskeligstilte flyktninger.

Innlevering kan skje til resepsjonen, St. Josephs Institutt, Akersv. 5, Oslo.

Fastelavnsfest

til inntekt for feriehemmet

«Persbråten»

i foreningslokalet Akersv. 5, Oslo.

Lørdag 27. februar kl. 17: Barneaften.
Søndag 28. febr. kl. 18.30: For voksne.
Åpen for loddsalg — kirkekaffe etter messene. Ta venner og kjente med.
Mariakongregasjonen.

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

3. mars, askeonsdag: Møte i St. Josephs Kapell kl. 19.30. Askekorset blir utdelt etter andakten. Deretter samvær i foreningslokalet.

RADIO

Godt utvalg i apparater og rør

H. GUSTAFSON A.S.

Akersveien 19 - Tlf. 425017

A.s Rafens Efterfølgere

Grensen 19, Oslo

Glass, stentøy, porselen og kjøkkenutstyr for sykehus og andre anstaltshusholdninger

FYRINGSOLJE

brukes av

- Bispegården
- St. Josephs Institutt
- Vor Frue Hosp. Nerveavd.
- St. Dominikus kirke.
- St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem
- Sta. Katarinahjemmet.
- St. Pauls Kirke
- Moderhuset
- Florida Sykehus
- Øyenklinikken
- St. Josephs Hospital, Drammen
- St. Torfinns Klinik, Hamar
- St. Fransiskus Hosp., Hønefoss.

Oslo

Bergen

*
Ved bestilling av olje: Oslo 68 34 66
Service: Oslo 56 35 92

Hva er en avlat?

En imøtegåelse av en rekke villedende avisinnlegg

DEN HISTORISKE BAKGRUNN FOR BEGREPET AVLAT

Det hendte under de blodige forfølgelser som de romerske keisere satte i gang mot Kirken at kristne sviktet sin tro for å unnsnippe statsmaktens hevsn. Især under keiser Decius' forsøk på å utslette kristendommen var det mange frafall. Decius forlangte bl. a. at de kristne skulle utlevere sine hellige bøker. En del i troen ubefestede gjorde det virkelig. Man kalte dem for «traditores» (de som utleverer). Andre fant på en utvei. De ba hedenske venner om skriftlig attest som skulle bevitne at de hadde vært lydige mot keiseren. De fikk navnet «libellatici» (innehavere av en atest). Begge former for utroskap medførte naturligvis at de ble utelukket fra Kirken.

Da forfølgelsestiden var over, kom de fleste tilbake og tryglet om å bli gjenopptatt i Kirken. Biskopene nektet ikke å ta imot dem når de virkelig angret sin synd. Men for å gi dem anledning til å vise sin angers oppriktighet og sin vilje til større troskap i fremtiden, fikk de ilagt en straff. I så og så mange måneder eller år måtte de underkaste seg offentlige botsøvelser før de igjen fikk adgang til den eukaristiske Kommunion. Denne ventetid var en tung prøvelse. Var det ingen mulighet for å få den forkortet? Jo. De angrende syndere kjente vel alle en eller annen «confessor». Med dette ord — som i dag også betyr skriftefar — betegnet man dengang de kristne trosvitner som med urokkelig standhaftighet hadde tålt fengsel, tortur eller tvangsarbeid i grubene. Av medlidenhet med sine stakkars brødre gikk disse i forbønn for dem hos Kirkens myndighet, og med henblikk på de lidelser disse modige kristne hadde tålt, etterga Biskopen den straff de frafalne hadde fortjent. Dette var en avlat.

Den botspraksis som var i bruk i Oldtiden ble aldri helt avskaffet. Den forekommer den dag i dag i særlig skandaløse tilfeller av utroskap mot Kirken. Derimot er det en annen timelig syndestraft som ikke ble innført av de kirkelige myndigheter, men av Gud selv, og som aldri blir avskaffet så lenge det finnes syndige mennesker på jorden. Den heter skjærsild. Dette ord betegner en smertefull lutrings-tilstand som sjelen etter den legemlige død må gjennomgå for å oppnå den fullkomne renhet, som gir adgang til den himmelske salighet.

VAR SONING OG KRISTI FORSONING

Her reiser det seg en innvending fra protestantisk

hold. «Hva taler dere om straff og soning? Har ikke Kristus sonet for alle synder i alle tider? Deres skjærsild vekker hos oss den mistanke at katolikene vil sette sin egen soning istedenfor Frelserens sonende korsoffer, eller i alle fall frata dette offer noe av dets sonende verdi.» Så enkel er saken ikke, ellers måtte man til syvende og sist også forkaste troen på helvetet. Tenk bare tanken helt ut. — Kristus har lidt for alle syndere, altså er alle renvasket og verdige til å gå inn i himmelen. Protestantene svarer: «Ja, hvis de tror og med et oppriktig hjerte tar imot Kristi soning.» Ganske riktig. Det er den gode vilje som er det avgjørende. Men nettopp derfor må det være en skjærsild. Den gode vilje kan nemlig være mer eller mindre ufullkommen. Menneskene kan innta meget forskjellige holdninger likeoverfor Guds nåde. Det er dem som helt til sitt livs siste øyeblikk står imot Guds nåde og velger å være absolutt uavhengig av Gud. «Jeg vil finne mitt livs endemål i meg selv», sier de. «Jeg velger å være meg selv, om det så er i avgrunnen.» Disse går fortapt, ikke fordi det skulle være grenser for Guds barmhjertighet, men fordi de nekter å angre og frivillig utelukker seg selv fra Guds vennskap.

Men det finnes også andre som lever hele sitt liv i troen på Frelseren, elsker og tilber ham, eller som i det minste omvender seg til ham når døden nærmer seg og verdens illusjoner svinner bort. Mennesker altså som dør som Guds venner, og som allikevel ennå ikke har et absolutt rent hjerte og en absolutt oppriktig vilje til å gå inn i himmelen. «Er dette mulig! En Guds venn som ikke ønsker å komme til Faderen i himmelen!» Javel. For hva er himmelen? Et gjestebud «hvor alle engler synger en ny og liflig sang... Eia var vi der!» Slik ser den fromme fantasi på himmelen. I virkeligheten er himmelen ikke noe annet enn å leve helt i Gud, og det forutsetter den absolutt rene, fullkomne kjærlighet som Jesus taler om når han sier: «Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av alle dine krefter», en kjærlighet så stor, så edel, så fri for all egenkjærlighet at vi ikke gleder oss over noe annet enn at Gud er Gud, evig salig i sin egen livsfylde, og at hans vilje skjer i himmelen og på jorden. Visstnok skal de utvalgte også finne sin personlige lykke i Gud. De lenges etter den og ber om den. Men først og fremst er de henrykt over at den er Guds gave og består i en så fullkommen hengenhet til Gud at de — om noe slikt var mulig — gjerne ville gi avkall på den evige fred, dersom Guds

egen salighet derved kunne økes, eller Guds rike vokse. Paulus, f. eks., sier at han ville finne seg i å være forstøtt av Kristus, hvis han på den måte kunne få Israels folk til å omvende seg til ham. (Rom. 9, 3.)

Den rene kjærlighet til Gud er uatskillelig fra den fullkomne nestekjærlighet som «er tålmodig og velvillig, kjenner ikke avind, handler ikke tankeløst, er ikke oppblåst, er ikke ærgjerrig, søker ikke sitt eget, vredes ikke, tenker ikke ondt, gleder seg ikke over urett, men gleder seg over sannhet, den bærer alt, tror alt, håper alt, tåler alt.» (I. Kor. 13.) Uten denne kjærlighet, som ved den Hellige Ånd er utøst i det kristne hjerte og tas imot som grunnlov og høyeste norm i hele vår adferd, har ingen det rene hjerte som gjør verdig til å se Gud.

AVLATEN SOM ÅPENBARING AV GUDS FRELSENDE KJÆRLIGHET

Hvor mange mennesker er det nå som allerede på jorden når frem til en så total hengivenhet til Gud? Foruten Jesus var det én, hans hellige Mor, fordi hun ved en enestående Guds nåde var blitt fri for arvesynden. Deretter fantes det også hellige sjeler som nådde opp til den fullkomne hjerterenhet, men de nådde så høyt gjennom en slags skjærsild på jorden, tunge lidelser, og især de hemmelighetsfulle røvelser som den mystiske teologi kaller «sjelens mørke natt». Om de fleste mennesker, også fromt troende kristne, må vi vel si at de vandrer bort fra denne verden før de har oppnådd sin fulle modenhet som Guds barn.

Ved døpen er vi alle innlemmet i Kristus og delaktiggjort i hans liv som Guds Sønn. Allikevel er det noe igjen i oss av Adams synd, ikke synden som bevisst og frivillig opprør mot Gud, men synden under form av uordnede instinkter og egoistiske tilbøyeligheter som blander seg opp i våre tanker, beslutninger og handlinger og delvis fører oss bort fra Gud. De som ikke tror det, anmodes om å se litt oppmerksomt på det som foregår i deres indre, de vil straks oppdage denne ydmykende hang til å søke seg selv, verdsette seg selv, følge sin egen naturs inngivelser, kretse om sitt eget Jeg, istedenfor høysinnet «å være korsfestet med Kristus, slik at ikke de lever, men Kristus i dem.» En lutring er nødvendig, enten her på jorden, eller i det hinsidige. Så lenge den ikke er fullbyrdet, kan sjelen ikke gå inn i himmelen, av den enkle grunn, at den ikke vil, eller at den tenker seg en annen himmel enn Gud.

Denne lutring er smertefull. Det gjør vondt å dø fra seg selv. Er det skjedd, så blir sjelen fylt med himmelsk klarhet og fred. Men så lenge det ikke er skjedd, foregår det i sjelens indre en smertefull kamp mellom nådens dragende makt og den syndige naturs medfødte trang til å hevde seg selv.

Men denne kamp mellom den guddommelige kjærlighet og menneskets egenkjærlighet avgjøres til slutt med nådens fullstendige seier, og Skjærsildens kvaler ender i himmelsk fryd.

AVLATEN SOM ET FELLES GODE I DE HELLIGES SAMFUNN

Imidlertid kan den smertelige lutringstid falle bort eller delvis forkortes ved Kirkens avlat. De kristne som i forfølgelsestiden var falt fra, men kom angrende tilbake, fikk ettergitt den kirkebot de hadde fortjent, idet Kirken lot hellige trosvitners lidelser

gjelde som erstatning for den. På lignende måte kan vi alle bli fritatt for Skjærsildens lidelser. Kirken sier på sett og vis: «Den straff du har fortjent, den er allerede sonet. Jesu hellige Mor, som i sitt hjerte opplevde Frelserens dødsangst og kvaler, de hellige apostler og martyrer som tålte grufulle pinsler, har lidt for deg. Deres heroiske offervilje er en overnaturlig skatt av sonende verdi. Jeg gir deg andel i denne rikdom. De helliges soning blir din egen soning. Istedenfor å oppnå den rene kjærlighet du mangler ved din egen lidelse, skal du oppnå den ved de hellige martyrs fortjenester.»

Det er denne tanke som ligger til grunn for de bestemmelser vi finner i kirkelige dekretter eller i våre bønnebøker om så og så mange måneders eller års avlat, eller også om fullstendig avlat for de kristne som oppfyller de foreskrevne betingelser. Når det f. eks. heter at Kirken gir 10 års avlat, så betyr det at det ettergis så meget av Skjærsildens straffer som svarer til 10 års offentlig kirkebot.

Men med hvilken rett kan Kirkens autoritet treffe slike bestemmelser? Dens rett bunner i den kjensgjerning at Kirken er «Kristi Legeme», dvs. et samfunn hvis innerste livskraft er Jesus Kristus selv. De kristne er kristne fordi ikke *de* lever, men Kristus lever i dem. Vi er alle en familie av Guds barn i samfunn med Guds evige Sønn, som for vår skyld kom til vår jord som menneske og ved sin død ga oss den helliggjørende nådes liv. En kristen er altså ikke «hin enkelte», «hin ensomme», som lever sitt religiøse liv for seg selv. «Ingen lever for seg selv, og ingen dør for seg selv. Hva enten vi lever eller dør hører vi Herren til.» (Rom. 14.) Når vi tror, elsker, ber, forneker oss selv og bærer vårt kors, så er det i forening med Kristus. Når de hellige martyrer ga sitt liv for troens skyld, så var det i kraft av Kristi livgivende nåde. Ja, på sett og vis var det Kristus som led og døde med dem. «Nå gleder jeg meg i mine lidelser,» sier Paulus, «og utfyller i mitt kjød det som mangler i Kristi lidelser i hans Legeme som er Kirken.» (Kol. II.) Jesus selv sier jo at det er han som er fattig med de fattige, syk, fengslet, forfulgt med de syke, fengslete og forfulgte. Gjennom alle lidelser som fromme kristne tåler av kjærlighet til Gud, fortsetter Kristus sitt frelsesverk. «Jesus er i døds kamp inntil verdens ende.» (Pascal.) Kan det da ennå benektes at de helliges ofre og gode gjerninger er verdifulle, at de utgjør en åndelig rikdom? Eller kan det være tvil om at disse overnaturlige verdier er et felles gode i «de helliges samfunn»? Vi alle har krav på det, ikke i vår egenskap av naturlige mennesker, men som lemmer på Kristi Legeme.

AVLATEN SOM ÅPENBARING AV DE KRISTNES OVERJORDISKE SOLIDARITET

I ethvert samfunn er det imidlertid autoriteten som forvalter samfunnets felles eiendom og bestemmer hvordan de enkelte skal bli delaktige i den. Den samme apostoliske autoritet som av Kirkens Herre fikk i oppdrag å forvalte den åpenbarte sannhet ved «å lære alle folk», fikk også fullmakt til «å binde og å løse» og til på Herrens vegne å meddele den sonende verdi av de hellige kristnes lidelser og død. Spør man altså hvordan andre menneskers soning kan erstatte vår egen, så er svaret dette: Disse andre er nettopp ikke «andre». De lever i innerlig enhet

med oss det felles liv som Kristus er opphav til og som i sitt dypeste vesen er «å bli delaktige i den guddommelige natur». (II. P. 1.)

Derfor er også betingelsen for å «vinne en avlat» nettopp den at vi ved en eller annen religiøs akt som Kirken foreskriver, det være seg bønn, valfart, en nestekjærlighetsgjerning og især den eukaristiske Kommunion, bekjenner vår tro på de helliges samfunn og vitner om vår solidariske enhet med alle lemmer på Kristi Legeme, de levende på jorden, de salige i himmelen, og de lidende i Skjærsilden.

I visse tilfelle kan en avlat som vi personlig vinner, forbønnsvis tilvendes de avdøde. Ikke slik at den apostoliske autoritet på jorden skulle ha en slags jurisdiksjon over sjelene i skjærsilden. Den makt den fikk av Kristus rekker ikke utover jordlivets grenser. Men i kraft av den kjærlighet som forener levende og døde kan vi be Gud om å la den gave vi fikk komme de avdøde til gode. Og Gud som vekker denne fromme offervilje i vårt hjerte vil også høre vår bønn.

OVERFLADISKE INNSENDINGER

«Men tross alt,» sier protestantene, «kan det ikke nektes, at den katolske avlatspraksis har vært anledning til misbruk. Det var ikke for ingenting at Luther ble så harm på avlatspredikantene. Selv om de ikke nettopp lovet syndsforlatelse for penger, men bare ettergivelse av timelige straffer, så var det allikevel noe hellig de gjorde til gjenstand for kjøp og salg.» Nåvel, vi innrømmer gjerne at misbruk forekom. Alt hellig kan misbrukes, især når det på en eller annen måte blir brakt i forbindelse med penger. Men er det en grunn til å forkaste det hellige? Da måtte man f. eks. også forkaste Bibelen, for det drives atskillig misbruk med de hellige bøker den dag i dag. Det hellige må bevares. Misbrukene må avskaffes. Hadde Luther nøyd seg med å motarbeide misbruk og forvrengning av det hellige, så ville hans kamp ha vært en hellig kamp. Dessverre gikk han i sin iver mot misbruk så langt, at han virkelig forkastet kristne verdier som er en vesentlig bestanddel av Kristi Åpenbaring og Kirke, forbannet selve Kirken som synlig organisert samfunn, avskaffet sakramenter, messeofferet og det hierarkiske prestedømme, omtrent som en lege som ville begynne behandlingen av en sykdom med å slå patienten i hjel. Det var Rom som planla og gjennomførte den sanne kirkereform på kirkemøtet i Trient..

«Allikevel,» sier protestantene, «mener vi å ha rett når vi finner noe urimelig, noe usmakelig i den katolske avlatspraksis. Den er og blir en slags forretning. For så og så meget av bønn og gode gjerninger mottar du til vederlag så og så meget av Kirkens åndelige skattkammer. Uvilkårlig tenker vi på handel og dobbelt bokføring.»

BETALT MED KRISTI OG MARTYRENE'S BLOD

Slik kan saken ta seg ut for et overfladisk blikk. Det ligger i kristendommens natur at det guddommelige kommer til oss under menneskelige former og er til en viss grad avhengig av det menneskelige og jordiske. Har ikke Guds Sønn selv «fornedret seg og tatt på seg en trelles skikkelse»? Og den evige himmelske sannhet om den treenige Gud, om den

Hva den katolske kirke tror

I forrige nummer bragte vi dominikanerpater Finn D. Thorns foredrag over ovennevnte emne, holdt i Kringkastingen fredag 5. febr. innenfor serien av de forskjellige kirkesamfunns lærefremstillinger med påfølgende besvarelse av spørsmål fra lytterne. Fredag 19. febr. tok pateren en rekke av de innsendte spørsmål for seg, og vi gjengir her det han rakk å få med i sendingen. Det viste seg nemlig at over 200 spørsmål forelå etter foredraget 5. febr., så pateren i samråd med speakeren måtte samle dem opp i nedenstående 13 spørsmål- og svargrupper.

Noen innledende spørsmål.

1. «Tror katolikken fullt og fast på den treenige Gud, Fader, Sønn og Hellig Ånd?»

Ja, den apostoliske trosbekjennelse til den treenige Gud er som kjent en katolsk trosbekjennelse.

2. «Meiner de katolikkar at de ikkje treng Jesus Kristus som personleg Frelsar?»

Som katolske kristne tror vi at «det ikke er frelse i noen annen».

3. «Tror katolikken på Bibelen?»

Vi tror at Bibelen er Guds hellige og inspirerte ord som ubetinget forplikter såvel hver enkelt kristen som hele kirken.

4. «Er der noen forskjell mellom den katolske bibel og den protestantiske?»

frelsende kjærlighet, om det evige liv forkynnes for oss i fattige menneskelige ord og lignelser og gjør seg selv på sett og vis avhengig av gresk og hebraisk grammatikk. Den troende kristne som i from betraktning fordyper seg i de åpenbarte mysterier, tar ikke anstøt av det. Hans ånd, grepet av den hellige Ånd, når ut over Bibelens og de dogmatiske teksters bokstav og senker seg med andakt ned i de guddommelige realiteter.

Det samme gjelder avlaten. Ser vi på dens menneskelige form så kan vår fantasi innbille oss at det dreier seg om en slags forretning. Men ser vi på den med det organ for det guddommelige som er vår tro, så oppdager vi noe annet. I ånden ser vi Maria ved Korsets fot. Vi ser våre brødre og søstre som ble halshugget, korsfestet, levende brent eller sønderlemmet av ville dyr på arenaen, fordi de elsket Kristus høyere enn hele verden og seg selv. Vi har ikke sett dem, enkelte navn har historien bevart for oss, men hundretusener av dem har vi aldri kjent og ville ikke engang forstå deres språk. Allikevel er de ikke fremmede for oss. De elsker oss og er innerligere ett med oss enn far og mor, for vi lever med dem forenet i Kristus. De led for oss og sonet på forhånd de straffer vi har fortjent, fordi deres lidelser er Kristi lidelser. «Dubium non est quod in martyribus Christus occiditur.» Det er ikke tvil om at det er Kristus som blir drept i de hellige blodvitner, sier St. Ambrosius — den samme Kristus som erklærte seg selv for identisk med alle sine brødre, de fattige, lidende mennesker. For den som i læren om avlaten bare søker et påskudd til å angripe den katolske Kirke, kan avlaten ta seg ut som en usmakelig overtro. For oss er den en åpenbaring av Guds frelsende kjærlighet, av de helliges samfunn, av de kristnes overjordiske solidaritet og av Kristi autoritet i Kirken.

A. J. Lutz, O.P.

Ingen annen forskjell enn at den katolske bibel i det Gamle Testamente har 7 bøker flere enn den protestantiske, de såkalte «apokryfer».

5. «*Er kirkens Bibel-redaksjon endelig, eller kan den revideres hvis kirken finner det nødvendig?*»

Antallet av inspirerte skrifter er endelig fastslått og kan ikke revideres.

6. «*Hvorfor får ikke menigheten del i vinen under nattverden?*»

Av praktiske grunner. Men i en del av den katolske kirke — av orientalsk ritus — nyter menigheten nattverden både i brødets og vinnens skikkelse.

Om Paven.

7. «*Med hva rett påberoper de senere romerske biskoper — eller paver — seg at Peters myndighet og særlige «nøklemakt» blir overdratt nettopp til dem?*»

Jesu ord til Peter: «Du er Peter, klippen, og på denne klippe vil jeg bygge min ekklesia, min kirke,» kan tolkes på forskjellig måte. Kirkefedrene, bl. a. Augustin, og middelalderens teologer, bl. a. Thomas Aquinas, kjenner både tolkningen at kirken skal bygges på Peter, og den at den skal bygges på Peters bekjennelse og tro. De utelukker ikke hverandre. Men den tolkning som er blitt stående som den grunnleggende er at Peter har fått en særlig utvelgelse til et apostolisk embete, nemlig rollen som leder for de tolv apostler. Det er på dette apostoliske embete som på en klippe at kirken er grunnlagt. Apostelen Paulus sier uttrykkelig til de kristne at «dere er bygget opp på apostlenes og profetens grunnvoll med Jesus Kristus selv som hjørnesteinen». (Ef. 2, 20.) Etter sin oppstandelse bekreftet Jesus Peters hyrdeembete ved tre ganger å si til ham: «Vokt mine får.» (Joh. 21, 15.) I Apostelgjerningene ser vi da også at Peter fra første øyeblikk opptrer som apostlenes ordfører.

Mange lyttere spør om ikke dette bare gjaldt Peter personlig, ikke hans etterfølgere. Til dette svarer vi fra katolsk hold at misjonsbefalingen i Mat. 28 står i samme evangelium som har løftet til Peter. Apostlene kunne ikke *personlig* gå til alle folk i alle tider. Men deres funksjoner fortsetter, — og dermed også Peters funksjon som kirkens hyrde og lærer.

8. «*Er ikke paven i Guds øyne et ganske alminnelig, feilende, syndig menneske?*»

Jo, det er sikkert at han er. Peter selv var langt fra fullkommen. Men Jesus tok ikke derfor fra ham hans embete. Slik må vi også hos paven skjelne mellom hans person og hans embete. Som menneske skrifter han sine synder som enhver annen kristen. Men som pave handler han i kraft av sitt embete. Og det er bare ved de høytidelige, og forholdsvist sjeldne anledninger, da han i kraft av sitt embete uttaler seg som hele kirkens lærer at han ved en særlig bistand fra den Hellige Ånd bevares fra å ta feil. Men han kan ikke føye noe nytt til åpenbaringen, og selvfølgelig heller ikke lære noe som strider mot den Hellige Skrift.

Om Jomfru Maria.

9. «*Hva grunner den katolske kirke sin lære om Jesu mors syndefrihet på, og om Jomfru Marias legemlige himmelfart?*»

Læren om Jomfru Marias syndefrihet og om hennes opptagelse i himmelen, er sannheter som de kristne har trodd på helt fra oldkirkens dager.

Hverken om Marias uplettede unnfangelse eller hennes opptagelse i himmelen har vi noe direkte vitnesbyrd i den

Hellige Skrift. Ut fra katolsk oppfatning er dette ikke nødvendig. En kristen sannhet kan høre med til åpenbaringen uten å være uttrykkelig nevnt i åpenbarings skriftlige nedslag. (Som eks. kan nevnes at vi tror på barnedåpens gyldighet, uten at den direkte omtales i de nytestamentlige skrifter.) Men det som er absolutt nødvendig er at intet av det kirken forkynner som kristen sannhet, strider mot den Hellige Skrift.

Etter katolsk oppfatning er der intet i Skriften til hinder for å tro at Gud ved en særlig nådegave bevarte Maria fra arvesyndens plett. Vi ser tvertom ordet i Luk. 1, 28: «Hil deg, full av nåde; velsignet er du blant kvinnene» som en bekræftelse av dette. Arvesynden betyr jo at vi ikke fødes som Guds barn, men — for å bruke Paulus' drastiske uttrykk — som «vredens barn». Først ved dåpen gjenfødes vi til å bli Guds barn. Kirken forstår da åpenbaringen slik at Maria som mor til Guds egen Sønn aldri kan ha vært et «vredens barn». Veiledet i sin lære av den Hellige Ånd forkynner den at Kristi forløsergjerning for Marias vedkommende har virket hennes frelse endog fra arvesynden. Vi tror altså at hennes uplettede unnfangelse er likesom en dåp på forhånd. Det er denne gamle kristne tro som i 1854 fikk sin nøyaktige kirkelige formulering.

Hva Marias legemlige opptagelse i himmelen angår, så finner vi at den også er i *overensstemmelse* med den Hellige Skrift, selv om den ikke *omtales* i Skriften. Skriften taler om døden som «syndens lønn». Om Kristus, som ved sin oppstandelse vant seier over synden og døden, sier den at han ikke skal se forrættelse. (Ap. gj. 2, 27.) Men Kristi oppstandelse innebærer løftet om oppstandelse og evig liv for alle dem som hører Kristus til. Ingen har vært inderligere forenet med Kristus enn hans egen mor. Og siden hun er unnfanget uten synd, har hun heller ikke fortjent syndens lønn som er dødens oppløsning og tilintetgjørelse. Derfor tror kirken at hun etter å ha avsluttet sin jordiske tilværelse ble opptatt i himmelen, slik at både hennes sjel og hennes rene og hellige legeme fikk del i den evige salighet. Som vi tror på hennes uplettede unnfangelse som en dåp på forhånd, slik tror vi på hennes oppstandelse i himmelen som en «kjødets oppstandelse» på forhånd. Således har Maria som den første av alle kristne allerede nå fått del i alle frukter av Kristi frelsesverk.

La meg tilføye at dette selvfølgelig ikke gjør Maria til noe guddommelig vesen. Hun er en skapning som oss; derfor ville det å tilbe henne være avgudsdyrkelse. Men vi ber om hennes forbønn. Det samme gjør vi med de andre hellige kristne som er gått forut for oss inn i den evige salighet. Noe annet enn dette ligger det ikke i det vi kaller helgendyrkelse. Gud alene *tilbes*. Alle andre kan vi be om *forbønn*.

Avlat.

10. «*Hva menes med begrepet avlat i den katolske kirke?*»

Ja, dette er jo et spørsmål som blir uhyre misforstått og ofte forvrengt. Avlat er ikke syndsforlatelse, men ettergivelse av en kirkelig botsstraff. Betingelsen for å få en slik ettergivelse er en alvorlig sinnets omvendelse ved oppriktig anger og syndserkjennelse. I forbindelse med avlaten skal der bes en bønn eller utføres en annen from gjerning. I middelalderen besto denne fromme gjerning ofte i almisse. Det er alminnelig kjent hvilket misbruk dette førte til. Siden Tridentinerkonsiliet, dvs. i 400 år, har derfor alt som har med penger å gjøre i for-

bindelse med avlaten vært strengt forbudt i den katolske kirke.

At avlat kan erverves for de avdøde, betyr at den som får avlat, kan be Gud om at den kommer de avdøde til gode, slik at deres bot i skjærsilden forkortes. Det samme gjelder det å la lese en messe for en avdød. Det er også en forbønn om at messeofferets nådegaver må komme den avdøde til gode.

I sin dypeste grunn bygger avlaten på troen på de helliges samfunn. Ikke alle lever opp til det kristne ideal. Men de som kommer til kort, kan glede seg over at Kristus og hans helgeners fortjenester og lidelser erstatter det de mangler. Det er denne gleden over det kristne fellesskap og den kristne solidaritet som er avlatens religiøse verdi. Til slutt skal jeg opplyse at avlat på så og så lang tid, f. eks. 10 år, betyr ettergivelse av så megen bot som man måtte ha utført i oldtiden da botsstraffene var meget lengre og strengere enn de nå er.

Skjærsilden.

11. «Hva menes med skjærsilden?»

Skjærsilden kan defineres som en moralsk lutring og renselse etter døden, og før delaktiggjørelsen i den evige salighet. At denne lære føyer seg inn som et nødvendig ledd i den kristne tro kommer av at det kristne liv har to sider: frelsen og helliggjørelsen.

Det er katolsk tro at vi frelses av nåde uten noen fortjeneste fra vår side. På Tridentinerkonsiliet ble dette formulert slik:

«At vi rettferdiggjøres av nåde, betyr at intet som går forut for rettferdiggjørelsen, det være selve troen eller noen gjerninger fortjener selve rettferdiggjørelsens nåde, for «er det av nåde, så er det ikke av gjerninger, ellers var jo ikke nåden nåde lenger». (Rom. 11, 6.) Dz. 801.

I full overensstemmelse med den Hellige Skrift lærer kirken videre at den som av nåde er rettferdiggjort skal gjøre gode gjerninger. «Den som tror på Gud må legge vinn på gode gjerninger,» skriver Paulus til Titus (3, 8). Til Tessalonikerne skriver han: «Dette er Guds vilje, deres helliggjøring.» (1. Tess. 4, 1.)

Sann kristen hellighet består i kjærlighet til Gud og sin neste. «Kjærligheten er lovens oppfyllelse,» sier Paulus. (Rom. 13, 10.) En slik kjærlighet som har oppfylt lovens krav kan virkeliggjøres i et øyeblikk. Et eksempel på dette er martyren som elsker Gud høyere enn sitt eget liv. Hans dødsøyeblikk betyr den kjærlighetens fullkommenhet som *straks* gir ham del i den evige salighet. En slik fullkommen kjærlighet må vi også forutsette hos røveren på korset. Men den som ved sin død ennå er preget av kjærlighet til sitt eget jeg, er ikke moden for den fullkomne forening med den Gud som vil at vi elsker Ham av *hele* vårt hjerte, av *hele* vår sjel og av *hele* vårt sinn. Det en kristen har forsømt i dette liv ved ikke å elske Gud helt og udelt, må gjøres godt igjen hinsides. Det er katolsk tro at Gud i skjærsildens lutring lar menneskets kjærlighet til Gud vokse til den grad av inderlighet som var Guds vilje og bestemmelse med dette menneske. Skjærsilden betyr altså ikke omvendelse etter døden. Den betyr heller ikke å fortjene den evige salighet. Den betyr å virkeliggjøre den moralske fullkommenhet som Jesus har stillet som mål for enhver kristen: «Derfor skal dere være fullkomne likesom deres Fader i himmelen er fullkommen.» Det er dette fullkommenhetskrav fra Kristus den katolske kirke ikke slår av på. Derfor lærer den at det må oppfylles hinsides hvis det er blitt forsømt i dette liv. Skjærsilden skal skape kjærlighetens fullkommenhet i en *frelst*, men ennå *ufullkommen* sjel.

Luther og Kirken.

12. «Kvar er dei læresetningane i den katolske lære som er orsaka til at Luther kunne bryte med katolisisma og skape den lutherske lære?»

Alle kjenner den sørgelige tilstand av moralsk forfall som hersket i store kretser innenfor kirken ved slutten av middelalderen. Samtidig var lengselen etter en reformasjon sterkt utbredt. Da Luther opptrådte ble han derfor hilst med glede på mange hold. Luthers personlige fromhet og oppriktige hensikter er det ingen opplyst katolikk som i dag drar i tvil. Men det viste seg snart at Luther ikke bare gjorde seg til talsmann for å avskaffe misbruk, men hevdet nye læresetninger. Henvendt til Erasmus fra Rotterdam uttalte Luther i 1925: «Du og du alene har sett sakens kjerne og satt meg kniven på strupen.» Det Luther her hentyder til som sakens kjerne er spørsmålet om menneskets frie vilje.

Det var på grunn av sin lære om den menneskelige viljes ufrihet, og de konsekvenser det fører med seg i synet på menneskets gudsforhold og menneskets frelse, at Luther kom i opposisjon til kirken, ikke først og fremst fordi han ville avskaffe misbruk. Disse misbruk har kirken selv avskaffet på kirkemøtet i Trient. På denne måte fikk vi to reformbevegelser, den lutherske som førte til brudd med kirken fordi den rørte ved selve kirkens lære og konstitusjon, og den katolske som avskaffet misbrukene, men lot kirkens lære og konstitusjon forbli urørt.

De flere kirker.

13. «Hvordan ser den katolske kirke på de andre kirkesamfunn?»

Det mest skjebnesvangre som skjedde på reformasjonstiden var at politiske og sosiale faktorer blannet seg inn i de religiøse og kirkelige brytninger og førte til dannelsen av nye kirkesamfunn. Dermed var kristenhetens splittelse i flere kirker et faktum som har vedvart til den dag i dag. Dette er en av de største tragedier som er skjedd i kirkens historie. Millioner av kristne er i dag ute av stand til i den romersk-katolske kirke å se Kristi kirke. Ganske naturlig holder enhver det samfunn han er født og oppvokset i for å være Kristi kirke. Og den katolske kirke på sin side er tvunget til å fortsette å hevde om seg selv at den er Kristi ene sanne kirke. Det er forståelig at ikke-katolske kristne i en slik holdning vanskelig kan se annet enn kirkelig hovmod og intoleranse. Men den katolske kirke har ikke noe valg. Hvis den gikk med på kravet om å anerkjenne reformasjonstidens nye kirkedannelser som sanne kirker måtte den oppgi selv å være Kristi kirke. For katolsk oppfatning ville en slik kirkefornektelse være ensbetydende med Kristus-fornektelse. Det som derfor for andre tar seg ut som intoleranse, ser kirken selv som troskap mot Jesus Kristus. Men denne troskap hindrer ikke kirken i å anerkjenne som kristne, ja som sine egne barn, alle dem som i god tro og uten personlig skyld befinner seg utenfor kirkens synlige ramme. Åndelig tilhører de kirken og hører rettelig hjemme innenfor dens fellesskap. Og troskapen mot Kristus hindrer heller ikke kirken i å anerkjenne de kristne verdier som finnes i de atskilte kirkesamfunn. I større eller mindre grad lever de alle på arv fra Kristi kirke. I og med at de forvalter en slik kirkelig arv er det kirken selv som *gjennom denne* arv er til stede i dem. Men ut fra hele vårt kirkesyn kan vi ikke anerkjenne en slik situasjon som normal. Det normale er at alle kristne i enhet og fellesskap lever på arven fra Kristus, som er hans kirke. **Finn Dominique Thorn, O.P.**

Lourdes - målet for millioner i Maria-året

Av Paul Dahm

I Maria-året vil Lourdes være et sentrum for bønn og påkallelse. I sin ensykliska *Fulgens Corona* har Pave *Pius XII* særlig pekt på Lourdes som verdens største Maria-valfartssted og dermed fremholdt dette sted framfor alle andre. Ikke bare fordi Lourdes i vår tid trekker til seg millioner av mennesker; heller ikke fordi Lourdes med sine mirakuløse helbredelser om og om igjen ved underets overbevisningskraft har åpenbart Guds allmakt for vår tids kritiske menneskehet, men fordi *Bernadette Soubirous*, den hellige Bernadette, er Den uplettede unnfangelses vitne. Gjennom henne ble pilegrimsskaren kalt til Lourdes. På Marias budskapsdag den 25. mars 1858 viste en himmelsk «dame» seg for den fattige hyrdepiken Bernadette Soubirous i Massabielle-grotten ved Lourdes og sa om seg selv: «Jeg er den uplettede unnfangelse.»

Under årelange, ytterst kritiske undersøkelser prøvet Kirken åpenbaringene i Lourdes i 1858 Bernadette Soubirous' troverdighet og de mirakuløse helbredelser. Den 18. januar 1862 kunne biskopen av Tarbes, *Bertrand Sévère Laurence*, i et hyrdebrev treffe avgjørelsen: «..... Dere vet at vår hellige Kirke med den største forsiktighet og varsomhet tar fatt på undersøkelser av ovednaturlige kunngjøringer. Før de kan anerkjennes som guddommelige, må det foreligge uangripelige bevis..... I fire år var den begivenhet som vi taler om gjenstand for vår uopphørlige oppmerksomhet. Vi har fulgt den i hele dens utvikling. En kommisjon av fromme, lærde og erfarne prester har forhørt barnet, undersøkt kjensgjerningene, prøvet alt..... Også vitenskapsmenn har vi tilkalt og rådspurt og er etter alle undersøkelser overbevist om at åpenbaringene var overnaturlige og guddommelige og at den allersaligste Jomfru Maria virkelig har åpenbart seg for hyrdepiken Bernadette.»

Og den salige Pave *Pius X* uttalte årtier senere etter at den lille by i Pyrnéene var blitt til det verdenskjente valfartssted: «Jeg betrakter åpenbaringene i Lourdes med alle deres følger som er så underbare og gagnlige, som et av de største nådemidler som ble ervervet for Kirken ved proklamasjonen av dogmet om den ubesmittede unnfangelse.»

Åpenbaringene i Lourdes med alle deres følger. — hvilke er de? For det første at det menneske som var utvalgt til å møte Den uplettede og kunngjøre hennes budskap til verden, fikk nåden til et hellig liv. De som tviler på Lourdes, som avviser Lourdes, som hater Lourdes, kan likevel ikke upåvirket gå forbi den hellige Bernadettes skikkelse, kan ikke fornekte hennes meneskelige storhet og hellighet.

Bernadette var et sykkelig barn, datter til mølleren *François Soubirous* som det var gått sørgelig utfor med. Han forsøkte å slå seg igjennom i Lourdes og livberge sin familie som vanlig løsarbeider. Våren 1858 var Bernadette 14 år. Men hun så yngre ut. Hun var etter i utvikling. En alvorlig astma plaget henne.

I skolen hadde hun vanskelig for å følge med. Lese og skrive kunne hun ikke. Hun ble derfor møtt med dyp mistro da det den 11. februar 1858 gikk som en løpeild gjennom byen at den lille Bernadette Soubirous påstod at hun hadde hatt en åpenbaring ved Massabielle-grotten.

Myndighetene og Kirkens folk stillet seg fortsatt mistroisk til de åpenbaringer som fulgte etter den første, men folket stillet seg snart på Bernadettes side. Og så kom det da til den kamp mellom øvrigheten og et fattig lite pikebarn, hvis gny nådde helt opp til den franske keiser *Napoleon III*, og som endte med seier for pikebarnet og hennes «dame».

Under alle fasene i denne kamp forble Bernadette urokkelig i sitt forsvar av sannheten. Og da hun endelig sto der som triumfator, forble hun like standhaftig overfor alle fristelser til å innkassere seieren for seg personlig. Katolikkene ville feire henne, berøre hennes klær, og biskoper kom for å tale med henne, men hun unnvek alle.

Da hun på kvelden den 7. juli 1866 banket på porten til klostret St. Gildard i Nevers og ba om å bli opptatt der, sa hun: «Jeg er kommet for å skjule meg.»

Mens pilegrimsskarene strømmet til Lourdes, mens bygningsarbeidere var i ferd med å reise de store helligdommer, led ordenssøsteren Marie-Bernhard av en alvorlig sykdom og av de stadige ydmygelser som hennes ordensforesatte utsatte henne for — utvilsomt etter guddommelig oppdrag for at selv ikke en gnist av stolthet skulle tennes i hennes sinn. Hennes liv i Nevers var offer, en oppgivelse av seg selv til det ytterste. Dagboksblad vitner om hennes hengivelse til Gud, om hennes barnlige ydmykhet og offervilje. Hun skrev: «Min Gud sendte meg lidelser og kval. De er det eneste middel som gjør det mulig for meg å avdø fra meg selv. Det finnes ingen annen vei: å gi avkall på naturen for å berge sjelen.» Og etter at hennes fryktelige lidelsesvei var tilendebrakt, var hennes siste ord: «Hellige Maria, Guds mor, be for meg stakkars synderinne..... stakkars synderinne.»

Åpenbaringene i Lourdes og deres følger! Dem kan man ikke måle. Man kan lære den hellige Bernadettes liv å kjenne, komme hennes skikkelse temmelig nær. Men hvem kan vel verdsette hva dette menneske gjennom sitt soningsliv, sitt forbilde og sine forbønner har utvirket hos Gud? Hvem kan fatte hva Lourdes som bønnens sted har avstedkommet av sjelelig og legemlig helbredelse gjennom hundre år for vår forvirrede tids mennesker?

Foran Grotten har millioner av mennesker opplevet at på dette sted er «Guds finger» virksom. Her har de mottatt nåde til å vandre videre på troens vei eller til igjen å slå inn på denne vei. Og hvor mange har vel ikke her, påvirket av et under eller de troendes innerlige bønner, funnet veien til Kirken!

Tusener er blitt helbredet for legemlige og sjelelige

Den hellige Bernadette i sin glasskiste i Nevers. — I forbindelse med saligkårsprosessen ble hennes grav åpnet 30 år etter gravleggelsen. Leger som var tatt i ed, erklærte at hennes avsjede legeme ikke var gått i oppløsning. 10 år senere fulgte den andre foreskrevne oppgraving. Av legeprotokollen hitsettes: «... Det avsjede legeme, som jeg har undersøkt, viser intet tegn på oppløsning. Hun ser ut som om hun skulle være mumifisert.» Da kisten ble åpnet for tredje gang, viste det seg at tilstanden var nøyaktig den samme. Ansiktet og hendene ble overtrukket med et tynt lag voks. Etter at Pave Pius XI hadde erklært henne salig 14. juni 1925, ble Bernadette bisatt i en glasskiste. 8. desember 1933 ble «Seersken fra Lourdes» lyst helig av samme pave.

sykdommer. Medisinsk uforklarlige helbredelser har funnet sted, helbredelser hvis mirakuløse karakter er blitt bekreftet etter lange, kritiske undersøkelser av vitenskapsmenn med internasjonal anerkjennelse. *Association Médicale Internationale de Lourdes* teller over 3000 leger. De stiller seg under fullt ansvar

til disposisjon for det permanente legebyrå i Lourdes for på vitenskapelig grunnlag å ta standpunkt til overnaturlige helbredelser. Legenes arbeide skjer i full offentlighet. Hver eneste tvilende vitenskapsmann får adgang til byrået og er sikret enhver mulighet til kritiske undersøkelser.

En protestantisk kirkehistoriker om jesuittene

Redaksjonen av *Die junge Kirche*, som er den evangeliske ungdoms organ i Sveits, stillet i sitt desemberhefte 1953 under rubrikken «Tidens kamp» følgende enquête: *Hva skal skje med artikkel BV?* (Denne artikkel svarer til bestemmelsen i vår grunnlov om jesuittene.) Av de «påfallende mange svar» som innløp til redaksjonen, ble flere offentliggjort i januar-heftet i år. Den første som kom til orde, var ordinarius i kirkehistorie ved det teologiske fakultet i Zürich, professor *Fritz Blanke*:

«Da *Die junge Kirche* har festet seg ved mitt arbeide om *Jesuitterspørsmålet i Sveits*, offentliggjort i augustheftet 1947 av *Die reformierte Schweiz*, benytter jeg gjerne anledningen til her å supplere hva jeg skrev i nevnte studie for seks år siden:

1. Om og om igjen får man høre på ikke-katolsk hold den påstand fremsatt at over alt hvor jesuittene virker, tiltar spenningen mellom konfesjonene, og at forholdet mellom konfesjonene i Sveits særlig er blitt forgiftet etter at jesuittene tok til å virke blant oss. Hva Sveits angår, kan jeg ikke dele denne oppfatning. Jeg kjenner ikke til at jesuittene i Sveits i nyere tid har fremtrått som katolske fanatikere og agitatorer. Tvert imot. Tidsskriftet *Orientierung* som utkommer i Zürich og som redigeres av jesuitter, behandler protestantismen i et sinnelag som bare kan betegnes som høytstående og fornemt. Nettopp på grunn av denne forsonlige holdning blir *Orientierung* stadig angrepet av *Die katholische Kirchenzeitung* i Luzern, som redigeres av professor *Schenker*. *Die katholische Kirchenzeitung* er således mer «jesuittisk» enn jesuittene selv. Blant dem som etter den annen verdenskrig i Tyskland har vist den største forståelse for

protestantene, står jesuittene i første rekke (*Pribilla, Przywara, H. og K. Rahner, Delp*). Den åpne og saklige innstilling til teologiske anliggender i den evangeliske kirke hos Frankrikes jesuitter er kjent nok. Hva De forente stater angår, kan det vises til at det amerikanske tidsskrift *America* som redigeres av jesuitter, i 1952 i usminkede ordelag uttalte seg mot den spanske kardinal-erkebiskop *Seguras* intoleranse. Med dette vil jeg ganske enkelt ha fremholdt at det i dag finnes ledende jesuitter som er vidsynte og progressive.

2. Mange protestanter kan ikke fatte, hvorfor katolikkene føler forbudet mot jesuittene krenkende. Jeg tilstår at jeg på dette punkt forstår de katolske medkristne. *For forbudet mot jesuittene skyldes påstander som ikke holder stikk*. Siden 1947 har jeg flere ganger offentlig hevdet at det ikke foreligger noe bevis på at jesuittene har vært statsfarlige for Sveits eller at de har forstyrret den konfesjonelle fred. Min innstilling har utløst til dels merkelige kommentarer, men ennå har ikke noen kunnet fremlegge så meget som skyggen av et motbevis til min påstand. Også beretningen til regjeringsrådet i kantonen Zürich (1952) gir uttrykk for den tese jeg forfektet allerede i 1947. A forby et samfunn, når grunnene til dette forbud ikke holder stikk, er faktisk krenkende for medlemmer av dette samfunn. Hadde dette samfunn vært reformert og ikke katolsk, ville vi protestanter utvilsomt ha brennemerket det.

3. I protestantiske kretser er det et yndet standpunkt dette: Om § 51 ikke passer katolikkene, kan de søke å få den avskaffet ved forfatningsmessig revisjon. Men allerede av statistiske grunner er det jo innlysende klart, at katolikkene alene ikke kan skaffe flertall for en opphevelse av paragrafen, da de er i mindretall. Jeg anser det ikke for storsinnet å si til

Liturgi på norsk

Omtalen av Den liturgiske kongress i Lugano og dens drøftelser om bruk av folkesproget i messen (St. Olav 1953, s. 292 og 1954 s. 39) har foranlediget ytterligere henvendelser til redaksjonen i Oslo og til referenten i Haugesund. Vi gjengir her pastor dr. Vrankens svar på noen av de spørsmål som kom fram:

Er anvendelsen av salmer på folkesproget et brudd med messens struktur?

En tenker kanskje på den gamle form for «sangmesse»: Der foregår menighetens salmesang og orgelets mellomspill uavbrutt mens presten forretter en stille messe uten direkte ytre kontakt med menigheten. Men hvis en legger salmer på folkesprog bare til de deler hvor sangene kommer i en latinsk høymesse, blir messens struktur den samme. En slik kombinasjon av diagonalmesse og sangmesse er i mange år blitt praktisert og propagert av den østerrikske liturgiker Pius Parsch («Bet-Sing-Messe»); den er innarbeidet som skolemesse i St. Olavs domkirke i Oslo og brukes her i Haugesund i søndagens hovedmesse vekselvis med latinsk høymesse. En slik messe ville få mer enhet i stil hvis presten nå etter Lugano-forslagene skulle få lov til å lese orasjonen og lesningene på norsk. Viktig er å velge de riktige salmer som passer til kirkeåret og til messens gang. Tekster som er omdiktninger av Davids salmer og melodier på gregorianske motiver eller i de gamle kirketonearter (som ikke få av de norske folketoner), står den latinske liturgi nærmest.

Ville en eventuell tillatelse til å holde messens innledende del (lesninger, orasjon og sangene) på folkesproget bety en avskaffelse av den latinske høymesse og av den gregorianske sang?

Nei, like så lite som den gamle «sangmesse» eller den nyere «dialogmesse» var tenkt som en fullstendig erstatning av den latinske høymesse. For festlige anledninger, i domkirker, abbedier, seminarier ville en fortsatt holde fast ved den tradisjonelle latinske høymesse. Derved vil man også beholde denne form som middel til det overnasjonale fellesskap ved store internasjonale møter, eukaristiske kongresser, pavemesser i Rom o. l.

Et avsluttende ord:

Når liturgiens ytre former diskuteres, må vi huske at hovedmålet med ALT, både gregoriansk sang, polyfon korsang og menighetssalmer, både latinske tekster og folkesproget, må være «de troendes større forståelse for og mer aktive deltagelse i den hellige liturgiske handling» (sal. Pius X).

Gerard Vranken.

et mindretall: «Prøv bare alene», hvor det er helt åpenbart at dette mindretall aldri kan nå et slikt mål.

4. På protestantisk hold blir det ofte fremhevet at også flere katolikker i Sveits er imot opphevelsen av forbudet mot jesuittene. Dermed tenker man imidlertid på de liberale katolikker. I Den romersk-katolske kirke er de liberale katolikker et erklært ukirkelig element. Den som prinsipielt fører i marken ukirkelige katolikker mot Den katolske kirke, må da også finne seg i at motstandere av våre evangeliske kirke i sin kamp mot oss påberoper seg den ukirkelige delen av de protestantiske kirkemedlemmer.»

Fastemandat for året 1954

- I. *I vårt bispedømme dispensereres fra fastebudet, unntatt askeonsdag, langfredag og på vigiliedagene for Marias opptagelsesfest (14. august) og jul (24. desember.)*
- II. *Abstinensbudet, som forplikter alle som har fylt syv år til å avholde seg fra kjøttmat, gjelder for alle årets fredager, askeonsdag og vigiliedagene til Marias opptagelsesfest og jul (altså inntil videre ikke onsdag og lørdag av imbredagene og andre vigiliedager enn de her nevnte). Julaften vil vi dog dispensere både fra faste og abstinens fra kl. 12 midt på dagen.*
- III. *Fritatt for abstinensbudet, unntatt askeonsdag og langfredag, blir 1) de som pleier å få sin mat på spisesteder utenfor hjemmet, 2) gjester hos ikke-katolikker, 3) medlemmer og tjenere av en husstand der vert eller vertinne ikke er katolikker, 4) syke og rekonvalesenter, 5) de som er på reise.*
- IV. *Sokneprestene har myndighet til av viktige grunner å dispensere enkelte troende fra abstinensbudet, og alle skriftefedre meddeles hermed samme myndighet.*
- V. *For at fastetidens ånd likevel skal holdes levende hos alle, oppfordrer Den hellige far alle til å være særlig ivrige i andaktøvelsene og til å gjøre kjærlighetsgjerninger, særlig mot de trengende og syke. Derfor anmodes alle innstendig om i fastetiden minst én gang om uken å be den smertefulle rosenkrans og én gang om uken å be korsveien i kirken, og å overvære de såkalte fasteprekener om Kristi lidelse. Likeså skal alle som er i stand til det, i fastetiden legge en almisse, avpasset etter deres økonomiske forhold, i de bøsser som skal settes opp i alle kirker og offentlige kapeller med påskrift: «Fastealmitter». Disse fastealmitter skal nyttes til beste for våre kirkelige institusjoner.*
- VI. *I de såkalte lukkede tider, d. e. fra og med askeonsdag til og med første påskedag og fra og med første adventssøndag til og med julefesten, må det ikke holdes høytidelige brylluper. I selve faste- og adventstiden skal de troende avholde seg fra dans og andre støyende offentlige forlystelser.*
- VII. *Til å fylle Kirkens bud om påskekommunionen fastsettes tiden fra Pasjons-søndag til og med Treenighetsfest.*

Gitt i Oslo den 2. februar 1954.

† Jacob Mangers,
biskop av Oslo.

25 ÅRS JUBILEUM

To av våre prester kan om kort tid feire sitt 25-års prestejubileum, nemlig sogneprest Th. Notensboom, O.F.M., Oslo, onsdag 10. mars, og sogneprest Eugène Laudy, Drammen, tirsdag 16. mars.

Våre hjerteligste lykkønskninger!

KIRKE- OG KRISTENLIV I SOVJET-SAMVELDET

Det kjente italienske tidsskrift «La civiltà cattolica», som jesuittene utgir, åpnet i 1946 en artikkelserie som vakte den største oppmerksomhet. Fremtredende jesuitter tok der opp problemet om kristendommen i Sovjet-Samveldet, og i denne artikkelserien ble problemet drøftet saklig og nøkternt. Forfatterne hadde gjort grundige studier innenfor den kommunistiske litteratur, likesom de hadde skaffet seg et godt kjennskap til den kommunistiske praksis. Et interessant stykke Sovjet-historie ble her diskutert ut fra et kristent synspunkt, og forfatterne kunne bringe meget nytt stoff om problemet kristendom-kommunisme

Denne artikkelserien er sendt ut i bokform i en rekke land, og Kemper Verlag, Heidelberg-Waibstadt, står for den tyske utgaven, «Christentum in der Sowjetunion», 1950, 238 s. — Åpningsartiklene trekker opp bakgrunnen for bolsjevikenes revolusjon, og gjør så rede for stillingen for den russiske kirke fram til 1939, da makthaverne *tilsynelatende* ga opp sin lange kamp mot kirken og la opp en ny kirkepolitikk som i krigsårene kulminerte med proklamasjonen av religions- og kultusfrihet. Videre gjøres det så rede for grunntrekkene i den «sovjet-russiske moral», slik den er formulert av førende kommunister. Leserne blir videre gjort kjent med den utdannelse de geistlige får i Sovjet-Samveldet og om kirkens virkeområde der. Trass i en jernhard kamp mot kirken gjennom 20 år brenner trosflammen i tusener av russiske hjem, hvor ikonene fremdeles har en æresplass. Det blir gitt en inngående dokumentasjon av hetsartikler mot den katolske kirke, som det er innledet en propaganda- og forfølgelseskampanje mot. Sluttavsnittet i denne interessante boken omtaler den sovjet-russiske «nyhumanisme», som skal bidra til å heve produksjonen i Sovjet-Samveldet.

Helge Røstad.

De stille undere.

«Helst skulle jeg ville myrde Dem,» freste en ung koreansk kvinnelig kommunist til den amerikanske sykehuspresten. Øynene hennes glødet av feber og hat. Amerikanske soldater hadde funnet henne ved en veikant, hardt angrepet av lungebetennelse. Dette hendte 70 engelske mil nordøst for Hamhung i Nord-Korea. Det var fremdeles vinter, og de nakne fjellene var dekket av is og snø. Hun var om lag 20 år gammel, iført uniform og bevæpnet. Til tross for at hun var meget syk, hadde hun nok energi til å vise sitt fiendtlige sinnelag. Først ble hun brakt til en forbindelses-plass ikke langt fra fronten. Der ble hun behandlet med penicillin. Senere ble hun brakt til sykehuset. Det var tydelig at hun hørte til det hemmelige etterretningsvesen. Hun virket meget intelligent og var vel utdannet. Hun nektet å svare på spørsmål og å ta medisiner.

Da sykehuspresten fikk høre om henne, oppsøkte han henne, ledsaget av tolk. Han forsøkte å få henne til å ta medisinen. «Jeg er prest,» sa han til henne. «Katolsk eller protestantisk?» spurte hun. «Jeg er katolsk prest.» «Da hater jeg Dem desto mer,» freste hun. «Kunne jeg, ville jeg myrde Dem.»

Presten lot seg ikke affisere. «Jaså, De skulle ville myrde meg,» svarte han helt rolig, «men jeg vil jo bare hjelpe Dem. De er også et Guds barn.»

Senere på kvelden oppsøkte han henne igjen. Hun la fremdeles samme fiendtlige sinnelag for dagen. Presten gjentok at han ville hjelpe henne, fordi hun var et Guds

barn og hadde en udødelig sjel. «Jeg tror ikke på legenden om en udødelig sjel,» var hennes svar. Hun hadde først studert ved universitetet i Söul, senere ved det kommunistiske universitet i Pyongyang. Hun skulle nå hjelpe til med å befri alle fattige fra kapitalistenes herreløse. Presten spurte henne om hun hadde nytt godt av noen privilegier blant kommunistene. Det bekreftet hun. Hennes offisersgrad berettiget henne til visse begunstigelser. Hun innrømmet også at russerne i Nord-Korea hadde biler og levde i velstand. «Men da er jo kommunistene en privilegert klasse og kapitalister,» fremholdt presten. «For øvrig garanterer jeg at De trygt kan ta medisinen og at De får være i fred.» Da han gikk, sa hun: «De må gjerne komme igjen imorgen.»

Vel utenfor døren advarte han vaktene og sykepleierne: «Våger noe av dere å forstyrre henne, slår jeg ham sønder og sammen.» De lo. «Ta det med ro, father.» De visste at father Powers hadde vært bokser og baseball-spiller ved Notre Dame-universitetet.

Da han neste dag hilste på fangen, inntok hun en annen holdning. Hun lyttet til hva han fortalte om en jevnårig ung kvinne i Frankrike. Den hellige Therese hadde vært i besittelse av den sanne kjærlighets storhet. «Heretter skal jeg kalle Dem for Therese,» sa father Powers. Han hadde lagt merke til at noe begynte å demre i hennes sinn. Og da hun ble overført til fangeleiren, skrev han følgende på hennes papir: «Til felpresten. Obs! Denne unge kvinne er erkekommunist, men det finnes tegn som tyder på at hun kan bli en ny Paulus»

Noen måneder senere var father Powers med sin avdeling ved et annet frontavsnitt. En dag fikk han et brev adressert til «Den katolske prest, 7. divisjon». «Jeg takker Dem som første gang virkelig brakte lys inn i mitt liv,» skrev hun. «Allerede i Söul hadde jeg hørt om Kristus gjennom virksomheten der. Den gang gjorde jeg narr av de kristne, for jeg trodde ikke at de søkte å hjelpe de fattige og hjelpeløse. Under krigen fikk jeg gå igjennom meget og ble syk. Da møtte jeg noen som ikke ville drepe eller hate, men som ville hjelpe meg. Jeg kunne ikke fatte at det fantes slike amerikanere. De fortalte meg om en ung fransk kvinne som het Therese. Jeg har tatt hennes navn, fordi hun elsket i stedet for å hate. Jeg treffer nå regelmessig en prest her i leiren og jeg ber til Gud at Han må rettlede meg.» Father Powers så ut over dalen som var full av krigsvogner — et skiftende, broget bilde. Livet ved fronten gikk videre.

Igjen kom et brev. Hun skrev: «Jeg er fremdeles krigsfange, men jeg er lykkelig. Therese er mitt dåpsnavn. Nå er jeg blitt katolikk.»

FASTEPREKENER

i ST. OLAVSKIRKE, OSLO

ved pater F. Le Breton O.P.

- Søndag 7. mars kl. 19: «Han begynte å skjelve og engste seg.»
- » 14. » kl. 19: «Han skjelte ikke igjen da Han ble utskjelt.»
- » 21. » kl. 19: «Kan dere drikke den kalk som jeg skal drikke?»
- » 28. » kl. 19: «Fader tilgi dem, for de vet ikke hva de gjør.»
- » 4. april kl. 19: «Herre, kom meg i hu når du kommer i ditt rike!»
- » 11. » kl. 19: «Se, din mor.»

VATIKANET

Paven i bedring.

Pavens livlege, professor *Galeazzi-Lisi*, uttalte nylig at Hans Hellighets almenbefinnende stadig er karakterisert av en rådende svakhetstilstand, selv om det i den siste tid har bedret seg.

Osservatore Romano melder offisielt at bedringen i Pavens tilstand vedvarer, og blader vender seg mot ensidige og ubegrunnede formodninger og meldinger om tilstanden. Meldingen om at en engelsk lege skulle være kalt til Rom i anledning Pavens sykdom, savner ethvert grunnlag.

Det meldes videre at et nytt svensk preparat, *Erylocan*, som særlig er beregnet på helbredelse av nervøse sykdommer, er sendt til Rom og overlevert Statssekretariatet. Det var den svenske legasjon i Rom som ba om tillatelse til å få stille dette nye preparat til disposisjon for Paven.

Den omstendighet at Paven igjen har kunnet ta næring til seg, har i høy grad bedret tilstanden. Paven har kunnet forlate sengen et par timer hver dag og har da underholdt seg med pro-statssekretær *Montini* for med ham å drøfte viktigere saker.

Den hellige far overværer hver morgen Den hellige messe som leses i hans sykeværelse henholdsvis av pater *R. Leiber S. J.* og pater *H. Hentrich S. J.*

«Acta Apostolicae Sedis».

Acta Apostolicae Sedis, hvis siste nummer for 1953 nylig ble sendt ut, brakte i 1953 ikke mindre enn 3 ensykliker, 4 dekretter, 45 apostoliske konstitusjoner, 39 pavelige håndskrivelser, 31 taler og 11 radiobudskap.

Acta Apostolicae Sedis er Den hellige stols eneste offisielle publikasjon. Det var Pave *Pius X* som i 1908 ga den dens offisielle karakter og bestemte at de pavelige anordninger skulle forkynnes ved offentliggjørelse av ordlyden i *Acta Apostolicae Sedis*. Slike anordninger får rettsgyldighet tre måneder etter at det har vært offentliggjort i dette Vatikanets offisielle organ.

Fra 1865 til 1908 ble det i Rom utgitt et tidsskrift som het *Acta Sanctae Sedis* som bl. a. også brakte ordlyden av pavelige dokumenter. Det var dette tidsskrift som ved en forordning fra *Propaganda Fide* av 23. mai 1904 fikk offisiell karakter.

Vatikanets diplomater.

Av de 50 diplomater som leder et apostolisk internuntiat, et nuntiat eller et delegatur er 35 italienere, 4 fra De forente stater, 2 irlendere, 2 belgiere, 2 hollendere, 2 franskmenn, 1 kanadier, 1 sveitser og 1 fra Monaco.

AFRIKA

Innfødt trappist presteviet.

I det afrikanske trappistkloster i Minlaba mottok nylig den første innfødte trappist prestevielsens sakrament.

BELGIA

Konvensjon mellom Den hellige stol og den belgiske stat om Kirken i Kongo.

I det belgiske deputerkammer er det fremmet forslag til godkjenning av en konvensjon mellom Den hellige stol og den belgiske stat vedrørende Kirken i Belgisk Kongo. Den skal erstatte en konvensjon som ble undertegnet i 1906 og tar sikte på opprettelsen av et hierarki i Belgisk Kongo. En bestemmelse i konvensjonen forutsetter av hensyn til den store betydning et stabilisert familieliv har, at den belgiske regjering fortsatt vil anerkjenne kirkelige vielser som legalt bindende.

Biskopen av Tournai og gruvearbeiderne.

I anledning et forslag om å nedlegge gruvegruvene i Frameries-les-Mons, hvilket ville gjøre 5500 gruvearbeidere arbeidsløse, har biskopen av Tournai, mgr. *Himmer*, sendt ut et hyrdebrev der det bl. a. heter:

«Det er utilstedeleg at en nedleggelse av driften skal finne sted som følge av et diktat fra finanskapitalen. Arbeiderne risikerer sine liv og sitt livsunderhold, mens aksjeeierne bare risikerer å tape en del av sine penger.»

Gruveselskapet, *Société Générale*, som kontrollerer en tredjedel av Belgias kullproduksjon, fremholder at gruvene må stenges, fordi subsidiene fra Staten ikke strekker til. Til dette har regjeringen svart at truselen om å stenge gruvene er et middel man bruker for å øve press på den. Biskopen bemerker til dette:

«En slik manøver ville være ulovlig, ennskjønt indirekte, om den ble brukt til å fremkalle en streik eller til å øve press på de interesserte autoriteter. For å slippe løs en streik og streikeuroligheter med alle deres ødeleggende følger, kreves det, i tillegg til at det må foreligge meget vektige grunner for en slik aksjon, at dette er det eneste middel som kan bringe et ønsket resultat, hvor godt det enn måtte bli.»

Egen katolsk avdeling på den forestående verdensutstilling i Brüssel.

På den forestående verdensutstilling i Brüssel i 1958 vil det bli oppført en egen katolsk avdeling. Det er hensikten å innrette en rekke paviljonger som skal vise de mange sider ved livet i Kirken.

10 katolske kvinner innvalgt i det belgiske parlament.

17 kvinner er innvalgt i det belgiske parlament. Av disse er ti katolikker.

CHINA

Biskop vier 4 kinesere til prester.

I Lanchow i det kommunistiske China har en biskop nylig viet fire kinesiske teologer til prester.

Bare 265 utenlandske misjonærer tilbake i landet.

Det amerikanske misjonstidsskrift *China-Missions-Bulletin* melder at 4 735 av de 5 000 utenlandske katolske misjonærer som virket i China før kommunistene med russisk støtte ranet til seg makten, er utvist. Av de gjenværende 265 utenlandske misjonærer satt en tredjedel, nemlig 8 biskoper, 60 prester og 3 legbrødre fengslet ved årsskiftet. Tallet på arresterte innfødte prester anslås til om lag 400.

DANMARK

Grunnstenen lagt til ny skole i Aarhus.

Den største katolske menighet i Danmark utenfor København, nemlig menigheten i Jyllands hovedstad, Aarhus, har kunnet glede seg over at grunnstenen til menighetens nye skole nå er lagt. Man regner med at skolen vil stå ferdig og svare til alle moderne krav i løpet av relativt kort tid.

Det ble menighetens nåværende sogneprest, pater *Poppe S.J.* som kom til å føre arbeidet med den nye skole til ende.

DE FORENTE STATER

President Eisenhower overvar årets «røde messe».

President *Eisenhower* med frue og en rekke ledende personligheter i De forente stater, fra regjeringen, domstolene og diplomatiet overvar søndag den 31. januar den potifikalmesse som erkebiskopen av Washington, mgr. *Patrick O'Boyle* etter tradisjonen leste i St. Matteus-kirken i Washington i anledning åpningen av det nye rettsår.

«Presidentens religiøse eksempel er til stor oppmuntring for det amerikanske folk,» uttalte mgr. *John Cartwright* i sin preken under denne såkalte «røde messe». «Det åndelige fundament for oppfatningen av rett og rettferdighet i De forente stater alvorlig av falske begreper om den menneskelige natur. Hittil har De forente stater lykkelig unngått diktaturets farer. Men diktatorens vasaller ferdes midt iblant oss og smir sine komplotter for å utnytte de forfatningsmessige garantier for frihet til å ødelegge friheten i De forente stater.»

Det var første gang på 35 år en amerikansk president over-

var en katolsk gudstjeneste. Forrige gang var det president Wilson som var til stede under en messe.

1000 negre som katolske prester i 1960.

På grunnlag av tallet på de negrer som i dag studerer ved de katolske fakulteter i De forente stater, regner man med at 1000 katolske negerprester vil virke i sjelesorgen i De forente stater i 1960.

EIRE

Korea-misjonær tilbake til Korea.

Den irske misjonær mgr. *Thomas Quinlan* som i tre år ble holdt fengslet av kommunistene i Korea og som i fjor høst ble løslatt og deretter vendte tilbake til Eire, har nå innskipt seg for igjen å dra ut til sin gamle misjonsmark.

ENGLAND

Protestantisk protest mot katolsk fjernsynsutsendelse.

Den første katolske fjernsynsutsendelse i England har brakt enkelte protestanter i harnisk. Lederen av «Protestantenes nasjonale union» har kalt begivenheten «en alvorlig krenkelse av Hennes Majestet Dronningens loyale protestantiske undersåtter». Unionen teller om lag 50 000 medlemmer. Samfunnet «Protestant Truth» har erklært at Englands storhet skriver seg fra reformasjonens utryddelse av messeofferet, og at denne fjernsynsutsendelse nettopp brakte hva «reformasjon» hadde utryddet. Begge disse foreninger sendte skarpe protester til BBC som imidlertid ikke lot seg affisere. Utsendelsen ble gjennomført etter programmet.

Vi minner i denne forbindelse om at lederen av «Protestantenes nasjonale union» i 1949, *M. A. Perkins*, den 6. oktober samme år i en katolsk kirke i Bristol forsøkte å forstyrre gudstjenesten og at han måtte føres ut med makt, hvoretter han gikk til nærmeste politistasjon og anmeldte det som hadde skjedd. Så vidt vi vet, fikk han ikke politiets tilsagn om støtte ved eventuelle gjentakelser av forsøk på å forstyrre kirkefreden.

Sosialt evangelium istedenfor «Moralsk opprustning».

Det er utbrutt strid mellom ledende personligheter i de evangeliske frikirker om man bør støtte eller avvise bevegelsen for «Moralsk Opprustning» (MRA). Syv ledende representanter for frikirker hadde i et brev til «Daily Telegraph» hilst denne «verdensomfattende åndsbevegelse» som påvirker mange mennesker utenfor kirkesamfunnene.

Presidenten for metodistkonferansen har tatt avstand fra denne erklæring og slått fast at den ikke gir uttrykk for hva alle frikirker mener. Selv om han var blitt oppfordret til å undertegne den, ville han ikke ha gjort det, da han ikke var av den mening at programmet til MRA tjener kristendommens sak. Bevegelsen foretrakk «åndelige klisjéer» i stedet for ekte teologi og søkte praktisk fred i arbeidslivet ved å omgå viktige sosiale og økonomiske problemer. De evangeliske frikirker hadde i stor utstrekning mistet kontakten med arbeiderne. De ville bare kunne gjenvinne den ved et sosialt evangelium som i overensstemmelse med Kristi ånd måtte være mer prinsipielt og mer revolusjonært enn bevegelsen MRA er.

FORMOSA

Tallet på katolikker nå oppe i over 30 000.

Tallet på katolikker på Formosa, som i 1951 var 10 000, var ved utgangen av fjoråret kommet opp i 30 104. Sjelesorgen blant dem utøves av 244 prester, hvorav 64 er av kinesisk nasjonalitet. Før den kommunistiske kristenforfølgelse satte inn i China, arbeidet disse prester som misjonærer der.

FRANKRIKE

Erklæring fra de franske biskoper i spørsmålet om arbeiderprestene.

De s. k. arbeider-prester i Frankrike vil heretter bli kalt *Arbeidermisjonens prester*. De vil ikke lenger kunne ha til-litsverv i fagforeninger og bare utføre kroppsarbeide noen timer om dagen. Dette fremgår av en erklæring fra de franske biskoper i hvis bispedømmer arbeiderprester er i virksomhet. Biskopene hadde vært samlet til en konferanse i Paris den 12. januar hvor spørsmålet om arbeiderprestene ble drøftet. I erklæringen heter det: «Biskopene takker på ny de prester

som helliger seg omsorgen for arbeiderne i sognesjelesorgen samt legapostlene. Men de anser det for nødvendig at det iallfall i visse områder finnes prester som er viet til et særlig apostolat som kan gjøre evangeliet og Kirken tilgjengelig for arbeiderne.»

Biskopene har fattet det vedtak å stille prestene fritt til å sikre et særlig presteapostolat blant arbeiderne i forbindelse med sogneprestene og de aktive legfolk. Imidlertid må presteapostolatets form nødvendigvis endres, og dette må skje i overensstemmelse med de franske kardinalers erklæring som er godkjent av Pave *Pius XII*. Kardinalene har bl. a. erklært at apostolatet blant arbeiderne må fortsette for enhver pris. Men prestene får ikke under noen omstendighet «for-svinne» i arbeidermiljøet, da de i så fall ikke vil kunne fylle sine oppgaver som prester.

Etter at denne erklæring var kunngjort, sendte de franske biskoper en skrivelse direkte til arbeiderprestene. Der heter det bl. a.:

«Etter ukers bønn og overveielse er handlingens time kommet. Vi er fast besluttet på å fordoble våre anstrengelser og å sende enda flere prester ut blant arbeiderne. Dere forstår sikkert godt hvor maktpåliggende det er for oss at dere er de første til å forkynne evangeliet blant arbeiderne under en *ny form*. Dere kjenner dem jo så godt og arbeiderne holder av dere. Det er mulig at dere der hvor dere nå arbeider ikke har anledning til å arbeide på innskrenket tid. Vi ser oss derfor forpliktet til å meddele at man ifølge Den hellige fars vilje med «innskrenket arbeidstid» forstår en *daglig maksimal arbeidstid på 3 timer*. Skulle dette ikke være mulig på den arbeidsplass hvor dere nå arbeider, må dere etter mottagelsen av denne skrivelse og senest innen den 1. mars oppgi arbeidsplassen. Innenfor den samme frist må dere også nedlegge alle tillitsposter dere innehar innenfor fagbevegelsen og andre arbeiderorganisasjoner.

Tro ikke dem som sier at dette er et politisk spørsmål. Dere vil sikkert ikke tvile på deres biskopers oppriktighet. Overfor Gud, for hvem de i sin tid skal stå til regnskap, erklærer deres biskoper at det her ikke er spørsmål om politikk, men om religion. Tro heller ikke dem som mener å kunne hevde at man kan bli stående i Kirken og samtidig være fylt av en slags «hengiven motstand» eller «indre ulydighet». Det er atskillige som har snakket om «å vende tilbake til legstanden». På dette punkt er vi tvunget til hel og full åpenhet: Skulle en eller annen ulykkeligvis anmode om å bli ført tilbake til legstanden, vil dette ikke bli tilstått ham. Bare en eneste vei står åpen: hengivenhetens. Da vil den Kirke som er dere takknemlig, også i fremtiden gjøre sitt til for å skaffe dere de lettelsene som dere måtte be om som hjelp i deres apostolat.»

Biskopene viser deretter til at arbeiderapostolatet for fremtiden vil bli ordnet innenfor de respektive bispedømmers rammer. Biskopene slutter sin skrivelse med følgende ord:

«Måtte Kristus stå dere bi i denne prøvelse, for at dere der-ved må bli i stand til å tjene Ham så meget bedre.»

Den nye basilika i Lisieux innvies i juli.

Den nye basilika i Lisieux til ære for den hellige *Therese av Jesusbarnet* blir innviet med en stor høytidelighet den 11. juli. Kardinaler og erkebiskoper fra forskjellige land vil innvie basilikaens 16 altere. Kirken blir en av de største i Frankrike. Man venter at Paven vil sende en særlig legat til innvielses-høytidelighetene.

HOLLAND

Søstre uten ordensdrakt.

Med samtykke av biskopen av Roermond, dr. *J. H. W. Lemmens*, har en gruppe spanske ordenssøstre slått seg ned i den hollandske by Sittard. Søstrene kommer fra det meget moderne kloster *Las Misionaras de Christo Jezus* i Javieri i den baskiske provins i Spania, den hellige *Frans Xavers* fødested. Dette spanske klosterinstitut ble grunnlagt for 10 år siden. Søstrene bærer sin ordensdrakt bare innenfor klosterets murer. Apostolatet utenfor driver de iført vanlige sivile klær. Den hollandske misjonsbiskop *van Bekkum* S. V. D. har også henvendt seg til søstrene og bedt dem grunnlegge et kloster på øya Timor.

INDIA

Indisk jesuitt ledet forhandlingene på pan-indisk pedagogisk kongress.

Den indiske jesuittpater *T. N. Siqueira* ledet forhandlingene på en pan-indisk pedagogisk kongress som nylig ble holdt i Calcutta.

JAPAN

Egen fransiskanerprovins opprettes i nær fremtid.

I nær fremtid vil en egen fransiskansk ordensprovins med innfødte ordensfolk bli opprettet i Japan, medelte nylig provinsialen for fransiskanernes ordensprovins Thüringen, pater *Deochar Gredig O. F. M.* Under en høytidelighet som var arrangert i anledning av utsendelse av nye misjonærer til Japan, nevnte pateren at fransiskanerne har hatt meget stor fremgang i det misjonsområde i Nord-Japan som er overlatt dem.

JUGOSLAVIA

Kardinal Stepinac: Det er ikke nødvendig å være fri for å føle seg seierrik.

Med de kroatisk-kommunistmyndigheters tillatelse har en italiensk journalist *Franco Monticello* nylig besøkt erkebiskopen av Zagreb, kardinal *Stepinac* på dennes forvisningssted i Krasic. Journalisten betegner kardinalen etter dette møte som «den eneste personlighet med oppriktig og ubøyelig karakter i Jugoslavia i dag».

Kardinalen uttalte ifølge intervjuet ordrett følgende: «Jeg hverken kunne eller ville reise til Rom for å ta imot purpuret av Den hellige fars hånd, for jeg kan ikke forlate mitt folk i disse nøds tider. Fremfor alt ville jeg ikke be de kommunistiske myndigheter om tillatelse til å reise. Og var jeg reist, hadde jeg ikke kunnet vende tilbake til mitt hjem. Er det nødvendig, blir jeg her til min død. Jeg frykter intet og er heller ikke redd for mennesker. Mitt folk er jeg bare indirekte i stand til å hjelpe, og det skjer allerede ved at jeg er her, Min støtte og min kraft hviler helt og holdent i Guds hånd.»

På journalistens bemerkning om at den jugoslaviske presse hevder at det er religionsfrihet i Jugoslavia og at Staten gir millioner dinarer til gjenoppbygning av kirker, svarte kardinalen: «Det er over alt lett å se hva slags religionsfrihet Staten praktiserer. Og skulle regjeringen muligens gi ut penger til kirker, så er det ikke kirker vi trenger. I århundrer ble Den hellige messe lest under jorden i katakomber. Hva vi trenger, er vår frihet til å gi vår oppvoksende ungdom en katolsk oppdragelse og frihet til å overvære en messe, hvor den så enn blir lest.»

Med henblikk på den jugoslaviske kommunistregjeringens påstand om at kardinalen under den siste krig samarbeidet med den kroatisk fascistfører *Ante Pavelic*, erklærte han: «Min innstilling overfor *Pavelic* var den samme som den jeg i dag inntar overfor *Tito*, og min fremste grunnsetning var og er å forsvare Kirken og varetå aktelsen for dens bud. Derfor ble jeg prest, og derfor er jeg her, og derfor vil jeg fortsatt komme til å bli her. Jeg kjemper for vår saks triumf til min død.» Kardinalen pekte ut over den vinterklede landsby og fort-satte: «Her har jeg tilbrakt min barndom. Mitt folk er godt og gudfryktig, og jeg kan ikke la det i stikken. Det har satt hele sin lit til meg og min tro. Vi blir alle overvåket av politiet, men ingen oppgir håpet og ingen tviler på troens endelige seier.»

Til slutt ga *Monticelli* uttrykk for håpet om å få gjense kardinalen fri og seierrik i Rom. Han fikk dette svar: «Det er ikke nødvendig å være fri for å føle seg seierrik.»

To biskoper innkalt for å avtjene verneplikt.

To katolske biskoper er blitt innkalt for å avtjene verneplikt i den kommunistiske, jugoslaviske armé. Det er biskopene *Franziskus Francic* i Spalato og biskop *Pavlisic* i Segna.

Begge biskoper må avtjene verneplikten i nærheten av Sezana i Istrien. Sammen med biskopene er det også innkalt et stort antall yngre prester, slik at en rekke sogn blir uten prester i tjenestetiden. Biskop *Francic* ble i juli måned i fjor overfalt i Spalato etter en tale av president *Tito*.

POLEN

Voldsomme angrep på kardinal Wyszynski i anti-katolske flyveblad.

I Varsjava spres for tiden to anti-katolske flyveblad med titlene «I kjensgjerningenes lys» og «Slik kunne det ikke gå videre». De er sendt ut i masseopplag og inneholder voldsomme angrep på kardinal *Wyszynski*. Begge disse pamfletter tilsikter å forberede den offentlige mening på en stort anlagt «prosess» mot det polske episkopats sekretær, biskop *Anton Baranik* og muligens også mot kardinal *Wyszynski*. Flyve-

bladene avvises imidlertid av polakkene og oppnår derved den stikk motsatte virkning av den som var tilsiattet.

Forfatteren av den første pamfletten skjuler seg under pseudonymet «Civis». Han forsøker ved hjelp av brev og dagbokopptegnelser å påvise Vatikanets angivelige pro-tyske og anti-polske holdning. Kardinal *Wyszynski* skal etter denne anonymes' skrivelser ha avansert så hurtig innenfor det kirkelige hierarki takket være sin anti-kommunistiske innstilling og «sitt samarbeid med kapitalismen». I spørsmålet om de polske områder i vest skal kardinalen angivelig også ha gått mer inn for det tyske enn det polske standpunkt.

I den annen pamflett bebreides kardinalen at han skal ha intervertert hos den polske regjering til fordel for løslatelsen av den tyske biskop i Danzig, mgr. *Splett*. Det gjorde ikke kardinalen av humanitære eller kristne grunner. Kardinalens opptreden her er snarere et bevis på hans pro-tyske innstilling, heter det i dette forvrøvlete produkt.

Biskop Baziak oppholder seg i Tarnow.

Ifølge pålitelige meldinger som er nådd til Sveits, sitter erkebiskopen av Lvov, mgr. *Baziak*, for tiden fengslet i Tarnow, som ligger i den vestlige delen av Galicia i det tidligere Østerrike.

Erkebiskop *Baziak* ble arrestert i desember 1952, og anklagematerialet mot ham fremkom ved «tilståelser» under den beryktede «prosess» i Krakov. Arrestasjonen ga i sin tid anledning til stor uro og demonstrasjoner blant befolkningen.

Bare 100 fratralne prester.

Av Den polske kirkes mange tusen geistlige er det bare 100 som har sluttet seg til den kommunistiske prestesammenlutningen, uttalte nylig professoren ved Det katolske universitet i Freiburg i Sveits, *Bochenski*, som også er direktør for *Sentralen for dokumentasjon av katolske anliggender i Polen*. Professoren nevnte videre at kommunistene ennå ikke har forlangt at alle katolske prester skal bryte med Rom.

Universitetet i Lublin skal nå kveles.

Det siste katolske akademiske sentrum i Polen, universitetet i Lublin, som de troende ved en prisverdig offervillighet har klart å holde gående, skal nå forsøkes kvalt ved opprettelsen av et mot-universitet med størst mulig statsstøtte. Det nye universitet vil få navnet *Marie-Curie-Sklodovska-universitetet*.

TYSKLAND

Pave Pius XII og sporten.

For første gang har temaet *Pave Pius XII og sporten* vært gjenstand for et vitenskapelig arbeide. Prof. dr. *Karl Diehm*, som er rektor for den tyske idrettshøyskole i Köln, lot en av sine studenter, cand. phil. *Hans Müller* underkaste dette tema en grundig vitenskapelig undersøkelse. Prof. *Diehm* gjorde det mulig for kandidaten å drive kildestudier i Vatikanet.

Minnegudstjeneste for kardinal Mindszenty i Kölnerdomen.

I anledning av at det den 8. februar var gått 5 år siden kardinal *Mindszenty* ble «domfelt», feiret kardinal *Frings* samme dag en minnegudstjeneste i Kölnerdomen som samtidig formet seg som en bønnegudstjeneste for Pavens snarlige helbredelse. «Forfølgelsestider har alltid vært heroiske tider for Kirken,» uttalte kardinalen, «og for den øvrige kristne verden er de kristnes heltemot bak jernteppet et lysende eksempel.» Kardinalen sluttet med å oppfordre de troende til inntrengende å be om at Paven snart måtte gjenvinne sin sunnhet.

Restaureringen av St. Hedwigs-katedralen innstillet på grunn av pengemangel.

Restaureringen av St. Hedwigs-katedralen i Berlin har man måttet innstille som følge av pengemangel.

Katolsk sjømannshjem oppføres i Hamburg.

I nær fremtid tar man fatt på oppførelsen av et katolsk sjømannshjem i Hamburg. Det blir det første katolske sjømannshjem i Tyskland. Bygningen som blir på 7 etasjer får plass til 104 senger, forsamlingslokale og et kapell. Den blir oppført like ved havnen.

VOR FRUE HOSPITALS BASAR
 til inntekt for Hospitalets drift
 er åpen alle hverdager fra kl. 10—21. Søndag fra kl. 13—21
 i Hospitalet, Ullevålsveien 2, Oslo.
 Basaren omfatter vesentlig håndarbeider, dessuten en Barneserie
 Kaffeservice etc. — Kjøp lodder.

TRONDHEIM

Norske Meieriers Salgssentral

OST — SMØR
 Trondheim, Oslo, Bergen, Stavanger

Vi møtes på
Kranes konditori
 Tromsø

H. IVERSEN
 Optisk forretning
 Trondheim

Et ord er nok ...
KVALITET
Johan O. Selgeisen

MURMESTER BERNT IVERSEN
 Kongensgt. 66 - Tlf. 25522
 Trondheim

SYKEPLEIEARTIKLER
 Sykeutstyr - Rustfritt stål
KARL WILH. WICKSTRØM
 Tlf. 22784 - Postboks 519
 Trondheim

Kjøp
 hos våre
 annonsører

K. LUND A/S
 Rørleggerforretning - Rørhandel
 Trondheim
 Etablert 1874

BERGEN

L. W. TORNØE A/S
 ≡≡≡ *Papirhandel* ≡≡≡
 BERGEN

ERLING KRAGE A/S
 PRYD- OG BRUKSKUNST
 Bergen
 Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»

Manufakturvarer
 sengeutstyr
SVERRE W. MONSEN
 BERGEN

Sølv for
 alle
 anledninger
Theodor Olsens Efff.
 JUVELER SMASTRANDCT 4
 Bergen

FREDRIKSTAD

**FREDRIKSTAD BLIK- &
 METALVAREFABRIK**
 Andresen & Müller

Engeset & Larsen
 MANUFAKTUR EN GROS — EN DETALJ
 FREDRIKSTAD

Mek. Verksted - Blikkemballasje
 og metallvarer av enhver slags -
 Jernfat i alle størrelser og for et-
 hvert øyemed - Isenkramartikler
 Elektrisk og Autogensveisning
 Stanseartikler

FREDRIKSTAD
 MEIERI

BJØRNULF-FOTO-KINO
 Alt i foto. Utleie av kulturfilm
 og filmapparater. Tlf. 1921

EDVARDESEN & NORHEIM A/S
 Autorisert Installatør
 Radio og Elektrisk utstyr
 Tlf. 1220 - Fredrikstad

Østlandsk
 ELEKTRISK A/S
 Lys - kraft - varme - kjøling
 Radio

HELENE ANDRESEN
 Kjøtt- og pølsevarer
 Fredrikstad
 Tlf. 2031

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46
Privat 41 64 78 - 69 43 72

NORENBERG & CO. A.S

— Margarinfabrikk —

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

ANTON GUTU

Møbeltapetserer

Møbler og madrasser omstoppes
Thor Olsensgt. 2 - Tlf. 41 44 70

WISBECH

Majorstua - Oslo

**MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER**

Martin Olsen

Overrettsadvokat

Stortingsgt. 4 - Telf. 41 67 39
OSLO

*All slags
forsikring*

ANTH. B NILSEN & CO'S

ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo. Telefon 41 01 10.

Spesialforretning i
RUSTFRITT STAL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II
Tlf. 33 36 24 - Oslo
Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

TAPETHUSET

Tordenskjoldsgt. 6 b, Oslo
Tlf. 41 07 76

Tapeter — Linoleum

MICHAEL BERG

Autorisert installatør

Theresegt. 26, Oslo
Telefon 60 24 05

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD

Gladsvei 23, Grefsen
Tlf. 37 57 68

OLE KRISTIANSEN

Snektermester

Heimdalsgt. 34 - Oslo.
Tlf. 68 13 58 - Etablert 1894
Spesialitet:
Møbler og innredningsarbeider

HANS KARLSEN

MALERFORRETNING

Utfører all slags malerarbeid

Tordenskjoldsgt. 6 B
Tlf. 41 07 76 - Oslo

STOMATOL

TANN - CRÈME

C. HAGERUP ØSTBYE

Fayance, Keramikk
Krystall, Leker.

Tlf. 46 55 35, 46 57 40
Bogstadv. 29 - Oslo

Etabl. 1885

G. A. LARSEN

Nordal Bruns gate 7, Oslo

Alle sorter glass til bygningsbruk

Glass-sliperi - Speilfabrikk

Verksted for glassmalerier

Gamle speil omfolieres og blir som nye — hentes og bringes
Frisk luft fåes best ved anbringelse av glassventiler i vinduene

Gullmedalje Barcelona 1929

Telefon 42 62 19 - 42 57 09 - 33 66 61
Telegramadr.: GLASSMESTER»

JOHAN OLSEN & SØNNER

Murmester & Entreprenørforretning

Etablert 1896

Kongensgate 17, Oslo

Telefon 42 99 90